

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brajjer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 160. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy óra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, július 15.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Nagybecskerek, július 15.
(—s) A magyar államnak éppen nem
válik diszére, hogy tisztviselőkarát formáli-
san a nyomorban tartja.
Nehéz pénzügyi helyzetünk mellett
pézt azért mégis csak jut mindenre, egye-
dül a tisztviselők fizetésének rendezésére
nem jutott eddig soha.
Valóságos csoda, hogy ilyen anyagi
helyzet mellett a magyar államnak mégis
milyen megbízható, tiszteletreméltó és becsü-
letes tisztviselői kara van.
Egy kuriai bírónak, tehát körülbelül a
legmagasabb hivatalnoknak, csak annyi fize-
tése van, a mennyi jövedelemmel ma Buda-
pesten egy kezdő orvos, vagy egy külvárosi
kiskereskedő meg nem elégszik, az alantas
tisztviselők fizetése pedig jóformán a száraz
kenyérre is alig futja családos embernél.
Ezeken az állapotokon segíteni legfőbb
ideje.

Tavaly a tisztviselők mozgalmát indi-
tottak ebben az irányban s a kormány
csatlakozott e mozgalomhoz. Mindennek
dacsára azonban még nagyon sok akadály
van a kérdés szerencsés elintézésének,
mivel a fizetésemelések, ha kellő mérték-
ben történnek, igen nagy összeggel terhelik
meg az állampénztárt, ha pedig ismét csak
némi alamizsnát vetnének oda a tisztviselői
karnak, az senkinek sem használna s a
mellett még méltánytalan eljárás is volna.
— Ezért volt Lukács miniszter eleinte
amellett, hogy az állami tisztviselők hely-
zetének javítását halaszszuk jobb időkre,
ámde azért nem zárkózott el ridegen az
eszmé elöl s az ideit budgetba már fel is
vette egy részletét a javításnak s különben
is komolyan foglalkozik a dologgal.

Rendkívül biztató körülmény az, hogy
a tisztviselők ügyének, — amint a lapok

legutóbb hírül adták — hatalmas védője
akadt Magyarország koronás királyának
személyében, aki Lukács pénzügyminisz-
ternek, mikor az ügyet előtte referálta,
kijelentette, miszerint egyik állama előtte
olyan, mint a másik s így azt tartaná
helyesnek, ha a magyar tisztviselők is
olyan jól volnának dotálva, mint az osz-
trákok. Ez épen az, amit tisztviselőkarunk
óhajt, mert az osztrák hivatalnokok fizetése
megfelel a mai kor és az államtisztviselői
állapot igényeinek.

Ezután a legfelsőbb nyilatkozat után
remélni lehet, hogy a tisztviselők fizetésé-
nek rendezése legközelebb megtörténik,
még pedig, amint értesülünk, olyanformán,
hogy a 4-től 8-ig terjedő rangosztályokban
az osztrák kules szerint, azonfelül pedig,
mivel az államkincstárt különben nagyon
megterhelnék, méltányos és viszonyainknak
megfelelő alapon.

A közigazgatási bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— július 15.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága teg-
nap délelőtt Bethlen Miklós gróf főispán elnök-
lésével a vármegyházán ülést tartott, melyen a
következők vettek részt:

Dr. Dellimanics Lajos alispán, dr. Vinczehidy
Ernő m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész,
Tóth István pénzügyigazgató, dr. Pacséri Károly
kir. tanfelügyelő, Faur Kornél államépítészeti hiva-
tali főnök, Michálovich Ödön árvaszéki elnök, dr.
Wiedorn Adolf kir. ügyész, Csávossy Gyula, Ba-
bies József, dr. Várady Imre, Steinitzer Géza,
Vinczehidy Izsó, dr. Mangold Samu bizottsági
tagok, Bielek Antal, Rigó István, Szilágyi Albert,
Filkovics Boldizsár, Strósz Béla, Balázs Iván elő-
adó jegyzők és Hertelendy Ferenc m. aljegyző.

Bethlen Miklós gróf főispán miután rövi-
den üdvözlö a bizottság tagjait, az ülést meg-
nyitja. Azután áttértek a tárgysorozatra.

A tárgysorozatból kiemeljük a következőket:

Az államépítészeti hivatal jelentése
szerint a megye területén átvonuló összes utakon
az évszak igényelte munkákat végrehajtották, a
közúti személyzet kötelességének általában meg-
felelt. A törvényhatósági utakon a kavicsszállítás
teljes erővel folyamatban van, sőt a nagybecs-
kerek—nagykikinda—perjámosi közút 16—72 km.
szakaszán, a törökbecse—karlovai, nagybecskerek—
titeli, zombolya—kisörszi, nagykikinda—nagyszent-
miklósi, billéd—csenei és csanád—apátfalvai tör-
vényhatósági közuton a szállítások befejeztettek.
A nagykikinda—perjámosi törvényhatósági ut
81—83⁶ km. szakaszán és a pancsova—kubini
törvényhatósági közút 11—13 km. szakaszán
a hengerelési munkákat befejezték, a tomasevác—
alibunári ut 49—51 km. szakaszán, valkány—
zentai ut 4—6 km. szakaszán és a zombolya—
kisörszi ut 60—70 km. szakaszán folyamatban
vannak. Jelenti azonkívül az államépítészeti hiva-
tal, hogy Kevi-Szóllós községben június 16-án,
Felső-Mulyán pedig június 21-ikén postahivatal
lépett életbe.

A pénzügyigazgató jelentése szerint
a folyó évi adótarozás és utólagos előirásnak
I—II. évnegyedi esedéke 4,324.612 kor. 32 fill.
Összes tarozás 7,486.453 kor. 37 fill.; ebből
töröltek 173.138 kor. 73 fill. Megállapított adó-
tarozás 7,313.316 kor. 64 fill. Befizetés erre
2,665.898 kor. 27 fill. Hátralék 4,647.418 kor.
37 fill., vagyis az össztarozás 63%-a. Összehason-
lítás szerint f. évi június havi befizetés 2568 kor.
52 fillérel. A január—június havi félévi befizetés
pedig 33.543 kor. 97 fillérel kedvezőbb, mint mult
évben. Hadmentességi díjban megállapított tarozás
280.446 kor. 84 fillér; befizetés 12.972 kor. 28 fill.;
hátralék 267.474 kor. 53 fill., vagyis az összes
tarozás 96%-a. A júniusi befizetés kedvezőbb
254 kor. 93 fillérel; január—júniusi negyed átlag
4308 kor. 67 fillérel kedvezőbb, mint mult évben.
Adott a pénzügyigazgatóság egy esetben fizetési
halasztást, 6 esetben ideiglenes házádomentes-
séget. Az adókövető bizottságok működésüket
egész vonalon befejezték, fegyver- és hadmentes-
ségi adó kivételével a többi adónemek kivetését
befejezték, az egyénekenkénti előírások folyamatban
vannak.

Jelenti végül a pénzügyigazgató, hogy a le-
folyt évben 29 községet ért elemi csapás. És
pedig 11 esetben jégeső, egy esetben fagykár,
öt esetben árvíz, egy esetben hesszeni légy, 3 eset-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A petróleum-király.

— Eredeti székely góbság. —

Egész Székelyföldön nem akadt több pet-
róleum-király egyetlenegy és azt is Kukacz
Jeremiásnak hívták. Az eset nem mindennapi,
aki meghallgatja — talán nem is bánja meg.
Mikor Kukacz Jeremiás beköltözött Erdő-
várára, nem jöttek sem bandériummal, sem fe-
hérruhás leányokkal a falu új lakójának üdvöz-
lésére. Bevonult hát Jeremiás, a nélkül, hogy
hívták volna. Ott maradt hát a nélkül, hogy
marasztották volna.

Másnap már két boltos volt a faluban.
Az egyik címtáblán: Fejes Están, a mási-
kon Kukacz Jeremiás neve diszelgett.
Fejes Estánnak nagy lapos feje volt, Ku-
kacz Jeremiásnak hosszú, görbe orra. Keres-
kedő volt mind a kettő. Hanem az egyik zsidó,
a másik székely góbé vala. Mindez persze igen
érdektelen dolog lett volna elmondani, ha ér-
dekessége nem világlanék ki a históriából.
Vetélytársak lettek: a székely, meg a zsidó.
Ki tett magáért mind a kettő, csak az volt a
kérdés, hogy ki legyen a legény a gáton.

A falu két pártra szakadt. Látszatában több
volt a székely boltos pártján, de valójában
többen hódoltak az olcsóságnak. A zsidó job-
ban értett az üzleti fogásokhoz kicsiben; külön-
ben minden elvállal a végén.

Valami borzalmas dolog az, mikor az üzlet
elkezd hanyatlani. Azt csak az érti meg, aki
közvetlenül érdekelve van. Fejes Están az estvéli
pénzszámlálásnál megvakarta a fejét.

A szokot harminc-negyven helyett tizenöt-
husz volt a bevétel. És még csökkenéseket jöven-
döltek a lelki barátok, hü ismerősök.

Ez volt aztán a nagy baj. Segíteni kellett
rövidesen, amíg bírta még a versenyt. Előszedte
a másik esztét Fejes Están, mert hiszen két esze
van a székelynek; nehéz őt könnyű szerrel be-
csapni.

Csak egy gondolat kellett még.
A góbénak pedig megjött a gondolata, mert
mivelhogy a zsidó igen olcsón adta a petróleu-
mot, hát éppen a petróleumtól kapta a jó gon-
dolatot.

De hallgatott is, mint egy góbé...
Másnap bejelentette, hogy a kertjében jég-
vermet ásat. A munkát hamarosan megkezdették.
A zsidó ebben is utánozta. Ő is ásatott nagy
jégvermet a kertjében. Volt pénze szépen és
bőven.

Hanem Fejes Estánnál ötödik napon hir-
telen félben hagyták a munkát. Nem ástak to-
vább. Fejes uram nem engedte... Azonban
a munkások nagy titokban azt beszélgették, hogy
Están bánál petróleum fakadt a verem üregben.
Azért nem lehet folytatni a munkát. No, de ez
titok!

Kukacz Jeremiáshoz is elvitték a titkos hirt.
A zsidó megajándékozta a besugót.
— Valóságos petróleum? ... kérdezte.
— De még milyen petróleum!
— Sok van? — tudakolta Jeremiás.
— Olyan vastag forrás, mint a lábom szára.
A biz a. Belé töltöttük a lámpába, hát ugy égett,
mint az olajozott istennya, de még fényeseb-
ben! Ugy a! ...

Kukacz Jeremiás egyet gondolt. Átment a
versenyhárhoz másnap. Versengés, üzleti fogás;
azokat most félre kell tenni. Már őt legyőzte
Fejes Están. Olyan pazdag petróleumforrása van,
amitől milliómos lesz két év alatt. De hátha nincs
erről tudomása a székelynek? No azt próbálja
most ki Kukacz Jeremiás.

Están bá elég jól fogadta a versenyhársát.
Még csak ki sem dobta! ... Ebből azt követ-
keztette Jeremiás, hogy Están bá buta egy em-
ber. Están bának fogalma sincs arról, hogy ő
milliómos, hogy ő gazdag petróleum-király ...

Téli idényre
Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 599-x.1

ÁTKÖLTÖZÉS MIATT ELADOM ÖSSZES ÁRU-
KÉSZLETEMET MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK
MELLETT.
KOVÁCS • GEDEON
úri-, fiu-, női- és leányruha terme.

Minden idényre
Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

ben pedig különböző gombok pusztították a gabonát.

Dr. Pacséri Károly tanfelügyelő havi jelentésében közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter f. évi június hó 4-én 34.579. sz. alatt kelt rendeletével a kalocsai róm. kath. tanító- és tanítónőképző intézetek állami főfelügyeletével bizta meg miniszteri biztosi minőségben, minnek következtében említett intézeteket tanvénytől többször meg kell majd látogatnia s e tanképesítő vizsgálatokon az állami felügyeletet gyakorolnia. Az 1902/3. tanév elején tankerületében Nagybecskerekben, Kübekházán és Ujhelyen új állami elemi iskolák létesülnek, a tanerők kineveztetése iránt megtette már felterjesztését. Ugyancsak a tanév elején Zombolyán három új állami kisdudovoda nyílik meg.

A földmívelésügyi miniszter által elrendelt négyheti gazdasági tanfolyamra tankerületéből összesen tizen, névleg: Bizinger Gáspár és Lehoczky Sándor jázovahodicsi, Schummer Sándor rudolfsgnádi, Sandhauser Miklós bocsári, Spatár Valér szenfjánosi, Schmidt Antal katalinfalvai és Keller Antal keglevicházai állami tanítók, továbbá Sauer Mátys grabáci, Htatyk Agoston doláci községi és Popovics Imre valkányi gör. kel. román tanítók vétettek fel.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által a kolozsvári állami tanítóképző-intézetben rendelt szüneti továbbképző tanfolyamra Nika János istvánföldi, Török János majdani és Uri Péter zombolyai állami tanítók vétettek fel.

A zombolyai állami elemi iskola dologi szükségleteinek fedezésére évi 893 korona állami segély folyósított, a szerb-párdányi állami ovoda részére ingyen foglalkoztató eszközök engedélyeztetek.

Néhai Ferch József volt bogárosi nyug. róm. kath. tanító özvegye, szül. Eisenkolb Kreszcencia részére évi 651 kor. és 43 fillér segélypénz, továbbá néhai Ajváz Pál volt tiszahegyesi gör. kel. szerb tanító Nevenka nevű kiskoru árva részére évi 130 korona gyámpénz engedélyeztetett.

Az elmúlt időszakban következő külszolgálatot teljesítette: meglátogatta június 10-én Melencén a községi elemi iskola 1 tantermét, a gör. kel. szerb elemi iskolák 5 tantermét, a községi két ovodát, június 11-én Szerb-Párdányban az állami kisdudovodát, az állami elemi iskola 2 tantermét, a gör. kel. szerb elemi iskola 2 tantermét. Német-Párdányban az állami elemi iskola 2 tantermét, június 13-án a szerbnagyszentmiklósi állami polgári fiúiskola 6 osztályát, június 14-én a billédi községi iskola 8 tantermét. Tisztársza Máthé Géza kir. s tanfelügyelő jun. hó 13-án Tor.-Szécsányban meglátogatta a községi ovodát és az állami elemi iskola 4 tantermét, június 17-én a magyarszentmihályi állami elemi iskola egy tantermét s a jankahidi községi elemi iskola egy tantermét, június hó 28-án Szerb-Padén helyszíni tárgyalást tartott az ottani állami iskola építkezése tárgyában.

Helyben meglátogatta a róm. kath. polgári leányiskola 4 tantermét s résztvett a róm. kath. elemi iskola vizsgálatán, valamint az egyesületi ovoda évről ünnepélyén.

Jeremiás, az üzér most vette csak elő minden tudományát. Megkérdezte a jégverem dolgát és az a buta székelly nagy busan elpanaszolta, hogy miért kellett félben hagyni. Valami olajos forrás fakadt, hogy sülyedjen el. Még csak jégvermet sem lehet már szerencsével ásni, panaszkolta Fejes Están. — Már látom, hogy szerencsétlen vagyok, vége az életemnek!

Ez a buta beszéd tetszett Kukac Jeremiásnak. Adni kezdte a jóakarót. Nemsokára annyira ment a vigasztalásban, hogy meg akarta venni a Fejes Están birtokát, boltját, úgy, a mint van.

A góbé nem idegenkedett tőle.

Ez tetszett a zsidónak. Azt hitte, hogy a nagyfejű székelly, a buta Están csakugyan ostoba ember. De már hogy is adta volna oda neki azt a gazdag petróleumforrást, a telek és a bolt háromszoros árába? Mert tiszta petróleumforrás volt az. Arról Jeremiás meggyőződött előre.

Az alku megtörtént.

Jeremiás az ár egyharmadát lefizette készpénzben. A többiért a gazdag sógorai vállaltak kezességet, a kik előtt ő már a petróleum- király vala. Többszörös milliomos, gazdag ember, kinek a kegyébe jutni valami kellemes dolog.

A Kukac-család hát világhírű gazdag család lesz a petróleum- király által. Fejes Están rövid időn kiköltözött a portájáról. Ott hagyta a boltját, mindenét. A faluba azt beszéltek, hogy neki már vége van. Az olcsó bolt győzött. A székelly boltos tönkre ment.

Ez a szomorú hír a látszatban csakugyan igaz volt, de a laposfejű székelly mindig oly bután mosolygott, ha a petróleumforrásról beszéltek . . .

Hát ennek a buta mosolygásnak is kiderült a titka. Még pedig a Kukac Jeremiás pénze árán. Ő megvette a Fejes-féle birtokot házastól, botos-

Meglátogatott továbbá 1 állami polgári fiúiskolát 6 tanárral, 1 róm. kath. polgári leányiskolát 4 tanítónővel, összesen 2 polgári iskolát 10 tanerővel.

A meglátogatott iskolákban általában a törvényes követelményeknek meg elélt taneredményt észlelt, kivéve a billédi községi és a melencei gör. kel. szerb iskolát, melynek néhány tantermében a magyar nyelvi tanítás szempontjából gyengébb taneredményt észlelt.

Dicséretes taneredményt észlelte a melencei községi és a németpárdányi állami s a nagybecskereki róm. kath. polgári leányiskolában.

Végül fölemlíti, hogy résztvett a Torontál-vármegyei tanítószáma jun. 12-én rendezett lélekemelő Steinbach-émlékünnepélyén.

Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő egyéb ügyek során bejelentette, hogy a sárafalvai községi iskolaszéki választást megfélebbezték, mert az iskolaszékbe csupa magyarul nem tudó szerb embert választottak be. Miután a községi iskola tanítási nyelve magyar és miután törvény rendel, hogy a községi iskolaszék tagjainak magyarul kell tudnia, a tanfelügyelő a választás megsemmisítését javasolja.

A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő javaslatát egyhangulag elfogadja s a törvény értelmében való új választást rendel el.

Kéri továbbá a tanfelügyelő annak tudomásul vételét, hogy Sárafalván Vitalszky Annát, Tomasevácon pedig Papis Eugeniat választották meg szabályszerűen övönöknek.

A bizottság tudomásul veszi.

Azután beterjeszti a tanfelügyelő a szabadságon levő pancsovai kir. s. tanfelügyelő jelentését, a mely apróbb ügyekről számol be.

A kir. ügyész jelentése szerint a megye területén levő fogházakban mindenütt teljes rend van és semmi különösebb dolog nem fordult elő. A fogházak fogoly állománya a következő: a nagybecskereki fogházban fogva van 76 férfi, 5 nő, a zombolyaiban 3 férfi, 2 nő, a törökkanizsiban 7 férfi, 5 nő, a nagyszentmiklósiiban 18 férfi, 4 nő, a billédiben 4 férfi, a nagykindaiban 44 férfi, 4 nő, a törökbecseiben 2 férfi és a módosiban 4 férfi.

Vinczehidly Ernő főjegyző bejelenti, hogy az árvaszék ellen beadott ismeretes panaszok ügyében a vizsgálatot befejezték s beterjeszti a vizsgálatra kiküldött dr. Mangold Samu bizottsági tag terjedelmes jelentését. A jelentés konstatálja, hogy a panaszok vádjait már a vizsgálat elrendelésekor mind visszavonták, mind azáltal a vizsgálatot teljes szigorral megtartották, a mely alatt csak rendet és korrektséget tapasztaltak s a felhozott vádak teljesen hamisak.

A közigazgatási bizottság a vizsgálat eredményét örömmel vette tudomásul s elrendelte, hogy az iratok hivatalból áttéssenek a bírósághoz, hogy a vádaskodók ellen hamis vádaskodás és rágalmozásért a büntető eljárás megindíttassék.

Back István szécsényfalvai jegyző, ki ellen választási dolgok miatt a bíróság vizsgálatot indított s akit emiatt felfüggesztettek állásától, visszahelyezését kéri, miután a bíróság ellene az el-

től, de a szerződésben egy árva szó sem vala említve a petróleum-forrásról. Az nem is lett baj az Están bá részére, de annál keservesebben esett a petróleum- királynak.

A Jeremiás kérelmére kiszállott kutató mérnökök ugyanis megállapították, hogy ott semmiféle petróleum-forrás nincs és nem is lehet . . . Azaz öt-hat hordó petróleum talán régebben lett elásva a sárga anyagréteg közé s úgy találtak rá a jégveremások . . .

Kukac Jeremiást a guta majd hogy meg nem ütötte. Ő, a gazdag petróleum- király szegényebb lett a koldusnál, mert a familiát is belevonta az üzletbe. Azok állottak jót Están bának a hátralevőkért.

Szörnyűséges „jaj“-kiáltás hangzott a petróleum király övéitől, de segíteni nem lehetett. Fejes Están nem csalta meg, mert még csak föl sem említették a petróleumforrást a szerződésben!

Hogy mi volt ebben az igazság, azt könnyű kitalálni. A székelly góbé fura hangja addig nem tudott versenyezni a zsidóval, amíg kicsinyben volt a versengés. Hanem mikor a kenyértörésre került, ott a székelly túltett a zsidón. Ugy rászédte, hogy még csak pert sem akaszthatott a nyakába Están bának.

A petróleum- király pedig megbukott, tönkre ment és úgy elhagyta a vidéket, hogy azóta még a gyümölcsöt is kerüli ott a kukac . . .

Azt is kérdezheti valaki, hogy miként került a sok petrolum a jégverem gödrébe? . . . Azt bizony Están bá csapolta belé egy sötét éjszaka, de sohasem fogják rábizonyítani, mert senki sem látta.

Most egyedül boltoskodik a faluban és eltávozott versenytársa örök emlékére az üzletét a „petróleum- királyhoz“ cimezte.

Péterfy Tamás.

járást beszüntette. A bizottság az ügyet átteszi a fegyelmi választmányhoz.

Tirnök mezőrendőri kihágási ügy és más kisebb jelentőségi ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálló mellett.

— **A csatádi Lenau-ünnep.** Lenau Miklós születésének száz éves évfordulója alkalmából szülőhelyén Csatádon aug 13-án rendezendő emlékünnepprogramját már összeállította a rendező-bizottság s a meghívókat most küldi szét. A szobor-bizottság fölkéri az ünnepségen részt venni szándékozókat, hogy részvételüket mielőbb jelentsék be, hogy a lakoma, fuvar, elszállítás iránt a bizottság intézkedhessen. Az emlékünnepp sorrendje a következő:

Augusztus 12-én: Az érkező vendégek fogadása a zombolyai pályaudvarnál. Este ismerkedési estély a községi nagyvendéglőben.

Augusztus 13-án: 1. Reggel 8 órakor a csatádi képviselőtestület diszgyűlése. 2. Ünnepes istentisztelet a csatádi rk. plébániaközpontban. 3. Felvonulás a Rákócy-induló mellett a községi házba. 4. Szózat. Éneklő egy vidéki dalárda. 5. Megnyitóbeszéd. Mondja Bartole János, a szobor-bizottság elnöke. 6. Ünnepp beszéd. Mondja Herczeg Ferenc. 7. Alapkövetel. 8. Szaválás Lenau költeményéből. 9. Ünnepp beszéd német nyelven, mondja Stein József. 10. Felvonulás a költő szülőházához az ott elhelyezett emléktábla megkoszorúzása céljából. 11. Szaválás Lenau költeményéből. 12. Hymnusz. Éneklő egy vidéki dalárda. Délután 2 órakor diszbed a nagyvendéglőben. Este táncvigalom.

— **Schlauch biboros halálához.** Csekonics Endre gróf v. b. t. t. és neje a váradi biboros püspök halála alkalmából a következő részvét-iratot intézte a váradi főkáptalanhoz: „A katolikus egyházat épügy mint szeretett hazánkat Istenben boldogult Schlauch Lőrinc biboros püspök elhunytával ért mérhetetlen nagy veszteség fölött, mely elsősorban a méltóságos főkáptalan borítja a legfájdalmasabb gyászba, fogadja legmélyebb részvétünk nyilvánítását. A megdicsőülthöz bennünket a szívélyes barátságunk régi tiszteletteljes érzelmei és kötelei fűztek, ez magasra fokozza elvesztésének kebleinkben sajtó nagy fájdalmát. Zombolya. Csekonits Endre, gróf és grófné.“

— **A központi választmány ülése.** A városi központi választmány tegnap d. u. dr. Grandjean József elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: dr. Végh Károly, Mencezer Lipót, Száviics Sándor, dr. Klein Mór és Rehák Béla. A választmány Gruin Jova fölszólalását tárgyalta, akit a névjegyzékből kihagytak. A központi választmány elrendelte Gruin Jova fölvételét az ideiglenes névjegyzékbe. Együttal a törvény értelmében elrendelte a választmány, hogy a kigazított névjegyzék augusztus hó 20-ától 30-ikáig közszemlére tétessék. A névjegyzéket annak idején Rehák Béla jegyző hivatalában a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.

— **Az ipartestületi előjáróság** ma délután hat órakor tartja rendes havi ülését az ipartestület helyiségében. Az előjáróság ülése után a békéltető bizottság ülésezik.

— **Aranylakodalom.** Nagy- és kis-semlaki Osztóics Péter nagysemlaki nagybirtokos és neje szül. cselei és óbessenyői Ferenczy Vilma szombatán ülték meg aranylakodalomukat, mely alkalmából rendkívül lelkes ovációkban részesültek. Az egyház áldását Kayser Lajos törökbecsei plébános adta az agg házaspárra. Az aranylakodalmon részt vettek a környék birtokosai közül: gróf Bissingen-Nippenburg Ernő cs. és kir. kamarás, dr. Gorove László orsz. képviselő, Gubányi Antal, Kayser Albert, dr. Hollóssy Gyula, Prepeliczay Ödön és Gabányi János főszolgabírák stb., továbbá az Osztóics-család rokonságából a Röttch-család tagjai, Osztóics Iván verseci ügyvéd, Baróthy Ferenc lippai járási főszolgabíró, Ferenczy Lajos nyug. főszolgabíró, stb.

— **Tanítók rajztanfolyama.** Temesvároton június 30-ikán ipariskolai rajztanfolyam nyílt meg a fa- és fémpipari szakiskolában. A 7 hétig tartó tanfolyamon 33 tanító vesz részt, köztük Torontálból a következők: Párvány Miklós (Módos), Nuszbaum Hubert (Zombolya), Friedrich Péter (Nagykinda),

A gazdasági munkás- és cselédpénztár reformja. Megirtuk, hogy az országos gazdasági munkás- és cselédszolgálatról szóló 1900. évi t.-c. kiegészítésére vonatkozó 1902. XIV. t.-c. július elsején életbe lépett. Nagybecskerek város tanácsa intézőül Rehak Béla jegyzőt nevezte ki, egyben felhívást bocsátott ki az életbeléptetésről, a melyben különösen felhívja a gőzcséplőgéptulajdonosok figyelmét a törvény 26. szakaszára. Ez a szakasz elrendeli ugyanis, hogy a tulajdonos a gép körül alkalmazott etetőket, fűtőket és kéveadagolókat, ha azok biztosítva nincsenek, kötelesek fölvetetni rendkívüli tagokul a pénztárba, amiért egy koronát fizetnek. A cséplőgép tulajdonosok ezt annál is inkább el ne mulasztják, mert a munkást ért balesetért akkor is ők a felelősek, ha semmi hiba sem terheli őket s ha a munkást nem vétették föl a pénztárba, baleset, esetleg halál esetén minden kártérítés és költség, mely ezekre is rughat, a cséplőgéptulajdonost terheli a törvény értelmében.

Változások az osztrák-magyar bankfiókoknál. Az osztrák-magyar bankfiókoknál különféle változások lépnek életbe több magyar bankkerület beosztásában, amely változások következtében július 21-étől fogva a dunaföldvári, siófoki és veszprémi bankmellékhegyek a székesfehérvári fiókhoz, a fogarasi mellékhegy a nagy-szebeni bankintézethez, a nagyikindai mellékhegy pedig a nagybecskereki fiókhoz fog tartozni.

A lovrini kiállítás. Lovrinban tudvalevőleg mezőgazdasági kiállítás lesz szeptember 7-ikén és 8-ikán, melyet a délvidéki földművelők gazdasági egyesülete rendez. A kiállítás védnöke Lipthay Frigyes báró. A kiállítás három fő és több alcsoportra oszlik. Az első főcsoport az állatkiállítás, mely a szarvasmarhákat, lovakat és baromfiakat foglalja magában. A második főcsoport a szőlő, bor, gyümölcs és kertészeti kiállítást foglalja magában, a harmadik főcsoport pedig a mezőgazdasági gépeket és eszközöket. A belépődíj a kiállításra a megnyitás napján délig 80 fillér, délután és a többi napokon 40 fillér. Névre szóló állandó jegy mind kiállító, mind nem kiállító részére 1 kor. 20 fillér. 10 éven aluli gyermekek csak a felét fizetik. Iskolás gyermekek a kiállítás 2-ik napján déli 12—2 óráig, tanítójuk vezetése alatt, ingyen tekinthetik meg a kiállítást.

Hangverseny. A „Harmonia” és a „Nagybecskereki dal- és zeneegyesület” augusztus hó 20-ikán a kaszinóban hangversenyt rendez.

Halálozások. Krausz Adolf tekintélyes polgár 49 éves korában folyó hó 12-ikén Módon meghalt. Temetése az egész vidéki lakosság nagy részvéte mellett ment végbe. A gyászszertartást megvetható emléksbeszéd kíséretében dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi végezte. — Tegnap volt Grosz Ferenc helybeli kereskedő temetése, mely alkalommal a család fájdalmas veszteségét könyekre indító kifejezésekkel eszeltte a gyászszertartást végző főrabbi.

Gépezetek és fűtők vizsgálata. A gőzgépezetek és gőzkazánfűtők vizsgálatát a Temesvárott szervezett bizottság 1902. évi július hó 17-én reggel 8 órakor tartja meg a m. kir. államvasutak műhely épületében. A vonatkozó szabályszerűen bélyegzett s felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz Temesvár (Józsefváros Hunyady-ut 17. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

A módosi templomok veszedelme. A pénteki vihar pusztításairól még egyre érkeznek a szomorú hírek. Így Módon a pusztító orkán a két templom tornyát megromlalt és több házról lehordta a tetőt, sőt emberélet is veszedelemben forgott, amennyiben többen megsérültek. De nagy veszedelemmel fenyeget most az ottani róm. kath. templom, mely különben is rozoga állapotban volt. A földrengés tavaly tudvalevőleg annyira megviselte a régi templomot, hogy a járási szolgabírói hivatal megvizsgálta az Istenházat, melyen arasznyi repedések még most is láthatók. A mostani vihar a templom tornyát összerombolta, úgy, hogy a templom immár halálveszedelem a hívőkre. Hir szerint a közelebbi napokban küldött meg Deseffy Sándor megyés püspök-höz, hogy járjon közbe a baj orvoslása végett a zágrábi káptalan, mint kegyurnál, mely nem törődik a módosi róm. kath. hívekkel.

Meglopott Nimródok. Vasárnap délután Szabó István törvényszéki írnok és Bielek Vilmos, Bielek Antal m. aljegyző fia kikocsikáztak Jankahid alá vadászni. A kocsiba Szabó kis ponyva-ova volt befogva, melyet a vadászat helyszínén kifogtak és két kötéllal is a kocsihoz kötötték. A kis ponyva lehevert a dus fűbe és a Nimródok dolgait után néztek. Mig aztán összevissza barangolták a földeket, egy ismeretlen valaki ellopta a ponyvát. Mire Szabó és társa visszatértek, a ponyvának csak hült helyét, a tettesnek pedig

nyomat sem találtak. Keresték azután a ponyvát, de eredménytelenül. A meglopott Nimródok végre elfáradtan, éhesen a késő esteli órákban gyalog hazaértek és elpanaszolták bajukat a rendőrségnek, a mely a tolvajt nyomozza.

Árverés a MÁV-nál. A MÁV. igazgatósága közhírré teszi, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérművek, botok napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett fognak eladatni. Szeged állomáson 1902. július 22-én délután 2 órakor, Debrecen állomáson 1902. július 23-án délután 2 órakor, Arad állomáson 1902. július 23-án délután 2 órakor.

Kiutasított csavargók. A rendőrség tegnap Kalinovszky Jenőt, galicziai dornbachi illetőségű és Habermann Mátyás promontori illetőségű közveszélyes csavargókat Nagybecskerek város területéről 2 évi időtartamra kiutasította.

Alkalmi vétel. Lapunk mai számában megjelenő Kovács Gedeon-féle hirdetésre felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A Béga vizállása.

A temesvári folyammérnökség jelentése szerint július 15-én a Béga vizállása a következő volt:

Temesvár + 0'0 apadó.
Nagybecskerek + 0'89 apadó.
Titel + 0'0 apadó.

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XIV. füzetét a következő szép zeneműjónásokkal közli: I. „Jó dolgom volt Szegedben” magyar dalt. II. Costa M. „Boston” keringőt. Valse de Boston. III. Greizinger Iván op. 86. „Gavotte” zongorára. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zenejónásokat közlő zeneműfolyóiratot zenekedvelőink különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre (66 zeneoldala) 3 korona. Előfizethetni a 13-as számmal meginduló III. évfolyomra, valamint az előző évfolyomokra is a „Zenélő Magyarország” zenei-kereskedésében Budapesten VIII., József-körut 22/24., honnan mutatványfüzetet 60 fillér beküldése ellenében bérmentve küldenek.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Budapest, július 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Goluchovszky gróf külügyminiszter Ischlbe utazott a királyhoz, hogy a kiegyezési tárgyalásokról referáljon.

Schlauch Lőrinc temetése.

Budapest, július 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról táviratozzák: Schlauch Lőrinc várdi bitoros-püspök holttestét ma reggel vették át a pályaudvaron a város nevében Geml József főjegyző, Bandl Rezső főkapitány és dr. Tauffer Jenő főorvos. Németh püspök az átvétel után a váróteremben beszentelte a holttestet s azután a belvárosi székesegyházba vitték, ahol Radnay c. püspök, nagyváradi kanonok gyászmisét tartott. A temetésen megjelentek a polgári és katonai hatóságok s a templomból óriási közönség kísérté a bitorost utolsó útjára a temetőbe, ahol atyja mellé helyezték nyugalomra.

A trónörökös térdszalagrendje.

Budapest, július 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az angol nagykövet Konopistba utazott, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösnek átadja a térdszalagrendet, a melyet az angol király adományozott neki.

Az olasz király Szentpétervárott.

Budapest, július 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik, hogy az orosz lapok behatóan foglalkoznak az olasz király látogatásával. Azt hangoztatják, hogy Oroszországban szeretik Olaszországot és csodálják az olasz szellemet minden megnyilvánulásában. Politikailag a két nemzet érdekei sehol és semmi téren nincsenek ellentétben. A legutóbbi események folyamán mindkét kor-

mány hivatva volt egy közös akciót keresztülvinni, mely a jog és civilizáció ügyét szolgálta.

A levelezőlap föltalálója meghalt.

Budapest, július 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák, hogy a levelezőlap föltalálója, Hoffmann mügyetemi tanár meghalt.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén a forgalom ingadozó volt s az árak részben estek, részben emelkedtek. A déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	7.24—7.25
Rozs októberre	6.94—6.95
Uj tengeri	4.83—4.84
Tengeri augusztusra	4.89—5.90
Zab októberre	5.19—5.20
Repce	10.45—10.50

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Vercséről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Vercsre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagyikindára: reggel 6 óra 7 p.

HIRDETÉSEK.

73174. sz. 1902.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszomány-cikkek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál” (Budapest, VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok a 60 filléres magy. kir. okmánybéllyel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben **folyó évi augusztus hó 5-ének déli 12 órájáig** a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 73174/902. számhoz”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 4-ikének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek vagy a melyek az aláirt ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. július hóban.

(3.3)

Az Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Alibunári házk. főszolgabírójától.

775. házk. sz. 1902.

598-1.1

IDÉZÉS.

Groza Simon, mint az Alibunár községi volt 259. számú Groza-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja, ezennel felhivatik, hogy a házközösség megszüntetése céljából *f. évi aug. hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára* Alibunár község házához kifizetett tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Milos Stefan Alibunári 261. házszámú lakost, mint a részére kinevezett gondnokot célszerű képviselőre utasítsa; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Alibunárott, 1902. évi július hó 10-ik napján. **Napholtz Lajos,**
házk. tb. főszolgabíró.

92198. sz. 1902.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkák végrehajtására. A létesítendő munkák a következők:

1. Egy négy állásos mozdonytisztító tisztító gödrökkel és aknákkal.
2. 8 darab külső tisztító gödör daruaknákkal.
3. Egy szénraktár.
4. Egy földszintes laktanya épület.
5. Egy emeletes lakóház.
6. Egy anyagszertári épület.
7. Egy munkás árnyékszék.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. ker. Teréz-körút 56. sz. III. emelet 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapest, VI. kerület Teréz-körút 56. sz. II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a bányai állomáson létesítendő magasépitményi munkákra.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1902. évi július hó 29-én délelőtt 12 óráig 3400 korona, azaz háromezer négyszáz korona bányapénz teendő le a m. kir. államvasutak központi főpénztárában (Budapest, VI. kerület Andrásy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bányapénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bányapénzek térti vevényvel adandók fel.

Budapest, 1902. évi július hóban.

(3.2)

Az Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Pályázati hirdetmény.

Kis-Körös állomásunkon létesített ártézi kutunk vizének értékesítésére szolgáló gépészeti berendezés szállítására és felállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervek, ajánlati feltételek és költségvetési minták vontatási osztályunkban (külső Kerepesi-ut 13. II. em.) szerezhetők meg, hol a netán szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Figyelmeztetnek a pályázók, hogy a szóban forgó ártézi kut f. évi július hó 15-én reggel 8 órakor kísérlet alá vétetik, amelynél a pályázók is részt vehetnek és a kut vizszolgáltatási képességéről közvetlen meggyőződést szerezhetnek.

Az ajánlatok ikenként 1 koronás, a mellékletek pedig ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal „Ajánlat 20347/902. számhoz a Kis-Körösi vizállomás gépészeti berendezésének szállítása tárgyában” *f. évi július hó 31-ikenek déli 12 órájáig* titkárságunknál adandók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 órájáig 600. azaz hatszáz korona készpénzben avagy állami letétre alkalmas értékpapírokban bányapénz gyanánt gyűjtőpénztárunknál (külső kerepesi-ut 13. sz. földszint) letétbe helyezendő.

Készpénzben letett bányapénzek után kamatok nem fizetendők, ellenben az értékpapíroknak esedékessé válló szelvényei kiadatnak.

Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén jegyzett 14 napnál nem régiebb árfolyam szerint, de legfeljebb a névértéken számíthatnak. A letétjegyeknek az ajánlatokhoz való csatolása mellőzendő.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bányapénzek tértivevény mellett adandók fel.

Az alulírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson.

Budapest, 1902. június hóban.

A m. kir. államvasutak

budapesti jobbpárti üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte írnak. Ez a legbámulatreméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredményekkel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nélkül tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarországon, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma a csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

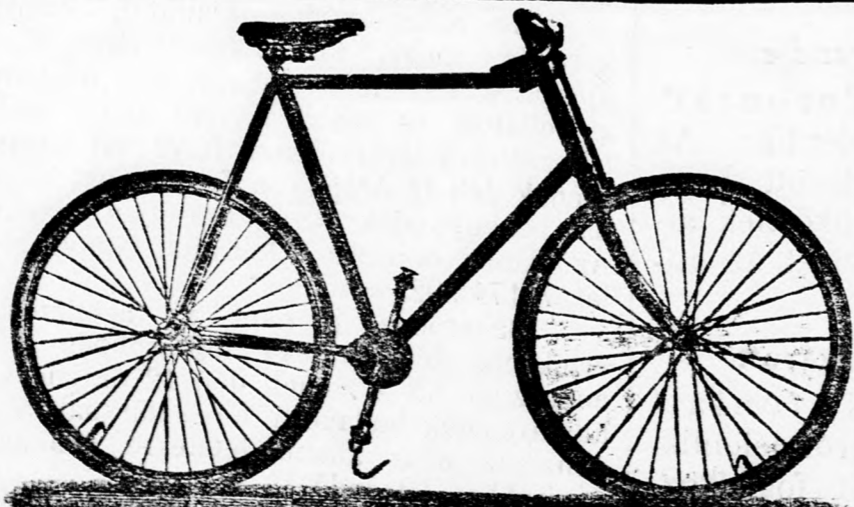
Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bermentesítendők.

(566-x.53)

NOVÁK J. C., NAGYBECSKEREK.

Legjobb kerékpárok.

Javitó műhely.

hagynók a „Pedalt” és a legcsekélyebb visszalépéssel (Rücktritt) fékez.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiaczen és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek. „Waffenrad”, „Dürkopp”, „Norieum” (láncnélküli kitűnő minőség).

A legújabb találmány a szabadonfutó fogaskerék „Free Wheel” (mit Rücktrittsbremse), igen célszerű, mivel elfáradás esetén pihenő enged anélkül, hogy el-

Csenei járás főszolgabírájától.

3906. szám 1902.

596-3.2

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett nagyjécsai s. jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom, hogy pályázni óhajtok szabályszerűen felszerelt kérvényeiket *f. évi augusztus hó 5-éig* adják be.

Az állással 800 korona fizetés és a járulatok kiállítása utáni jövedelem van egybekötve.

Csene, 1902. július hó 11-én.

Keresztes György,

tb. főszolgabíró.

Nagy úri lakás kiadó.

Alulírott házában 6 lakószoba, fürdőszoba, 2 eselédshozza, minden egyéb legkényelmesebb mellék-helyiségekkel, esetleg csak 4 lakószobával is kibérelhető folyó évi november hótól tovább 1 vagy több évre.

Menczer Lipót,

Melenczei-utca 218/7.

557-x.5

17959/III. sz. 1902.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A Nagyikinda állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át vagyis 1905. évi november 30-ig; bérletnek a következő helyiségek becsatlatnak rendelkezésére:

III. oszt. étterem, 1 tálaló helyiség a földszinten, 1 tálaló helyiség a pincében, főzőkonyha és mosogató helyiség, mosó konyha, éléskamra, padlás, 3 pince, jégverem, továbbá lakásul: 2 szoba, eselédshozza. Használatra átengedtetik a III. oszt. váró- és étterem és a felv. épület előtti veranda egy része.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fönt kiirt Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bányapénz fejében a bérletére 200, azaz kétezer korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárában 1902. évi augusztus hó 7-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának felét a a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyamnak 90 százalék szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség fogalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanak, melyekre nézve az előirt bányapénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Nyomdásztanulónak jó házból való fiu felvetetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 597-x.112